

Slniečko 3

ROČNÍK X. (XXXII.)

NOVEMBER 1977

3 Kčs

Náboje ARKADIJ GAJDAR Pri ústupe splašené kone zhodili do priekopy debnu s nábojmi. V náhlivosti ich nikto nepozbieral. Až o týždeň ich našiel Griška, keď bol koze po trávnu. Vysypal z tašky všetok krm, napchal do nej škatuľky s nábojmi, prišiel domov a pochválil sa:

ILUSTROVALI ŽIACI LŠU

„Pozri, mama, čosom našiel!“

Matka rýchlo zaclonila oheň v peci a spustila na Grišku krik:

„Máš ty rozum, Griška? Už aj sa s tým peklom prac odtiaľto a zahod to do rieky alebo do rybníka! Rýchlo, lebo zavolám deda.“

Griška si vzdychol. Hádať sa je tu zbytočné. Prehodil si tašku cez plece a pobral sa von.

No do rybníka ani do rieky nič nehodil. Tri škatuľky si nechal, ostatné schoval v kroví za plotom, prikryl ich slamou a nahrnul na ne suché lístie.

Ráno vošiel dedo Semion do chyže. Sadol si na lavicu, zapálil si a vraví:

„Zle je! Tak sa mi zdá, že machnovci alebo kozáci sú zasa niekde nablízku. Stojím pri studni a počujem, ako na lúkach za riekou vybuchli dva granáty.“

Matka rýchlo vbehla do komory, náhlivo pozbierala šatstvo a veci, čo ešte za dačo stáli: šatku so strapcami, dedove sivé nohavice, Griškovu ružovú košeľu, všetko to zviazala do uzlíka a schovala v chlieve pod suchý prasačí válov.

Lenže po machnovcoch nebolo ani chýru ani slychu.

Griška sa vrátil od rieky až večer. Priniesol karasa, dva kapríky a ploticu. Zamračene zavesil ryby na hák, aby ich nezožrala mačka. S úlovkom sa nepochválil, ani večeru si nepýtal, len sa bral na senník k dedovi akože spať.

Matka si však hneď všimla, že má ruku obviazanú handričkou, oči vinovaté a tvár smutnú. Prestrašená sa ho spýtala:

„Čo máš s rukou, Griška? Zasa náboje?“

„Nie, popálil som sa, keď som si piekol zemiaky.“

„Klameš, Griška!“ odvetila mama. Potom mu ruku natrela masťou, priložila čerstvý lopúchový list a obviazala čistou handričkou.

Na druhý deň večer sa rozľahlo po ulici dupotanie, búchanie a hluk. Vo dverách sa objavila puška a za ňou bradatý kozák. Udrel pažbou o dlážku a rozkázal:

„Už aby tu bolo poriadne jedlo a krčah studeného mlieka!“

Griška sa zľakol, vytiahol z vrecka náboj a nebadane ho vyhodil oknom. Mal však smolu! Náboj spadol druhému kozákovi rovno pod nohy.

Kozák zdvihol náboj, zanesol ho do chalupy a ukázal veliteľovi. Veliteľ odstrčil prázdny mliečnik, rozopol si golier, povolil opasok.

„Majú tu sklad streľiva. Prehľadajte všetky kôlne, pivnice a všetky truhlice. A starého zatvorte do stodoly.“

Griškova matka vyšla pred chalupu, rozplakala sa a vyhrešila Grišku:

„Aby ťa porantalo aj s tvojimi nábojmi! Teraz bež za strýkom Jegorom.“

„To je zlé, synak,“ vraví strýko Jegor Griškovi. „Deda musíme zo stodoly dostať, ale sám neviem ako. Choď a zrátaj tých kozákov.“

A zisti, či chcú zostať na noc. Počkám ťa pri rieke.“

Griška šiel rátať kozákov. Lenže kozáci nestoja na mieste. Ustavične sa túlajú hore-dolu po dedine. Jedného môžeš pokojne rátať aj dva razy. Začal teda Griška rátať kone po dvoroch. Narátal ich dvadsaťtri. Už chcel bežať k strýkovi Jegorovi, keď sa za krovím rozľahol výstrel. Vybehne kozák, vedie koňa za uzdu a kričí:

„Sem sa, sem! Sú tu červení!“

„Čo to trepeš, ty hlava barania!“ zreval veliteľ. „Veď je to náš kôň.“

„Kdeže, je to ich kôň,“ hovorí kozák. „Práve som z neho zostrelil jedného červeného partizána.“

Kým sa čudovali, vybehol ešte jeden kozák — čižmy v ruke, vlasy mokré — a nadáva:

„Ech, vy darebáci, kto mi odviezol žrebca?“

„Vari je tvoj?“

„A či by bol? Čo ste slepí?“

Dali kozáci hlavy dokopy a rozmýšľali, ako je to možné?

Stalo sa to takto: kozák si priviazal koňa a cez krovie preliezol k rieke, aby sa vykúpil. V kríkoch sedel strýko Jegor a čakal na Grišku. Odrazu zazrel koňa bez pána. Pozrime sa, povedal si, čo keby som skočil do sedla — báb — tresol zboku výstrel. Strýko Jegor spadol pod breh a rýchlo uháňal nazad do dediny. Guľka poškodila len remeň.

Strýko Jegor sa dostal až k stodole a počuje, ako dedo Semion cez stenu nadáva kozákovi. Hanobí ho, lotrom a zlodejom ho nazýva. Strážca sa nazlostil, oprel pušku o stenu, vyliezol po rebríku na senník a cez diery nadáva zas dedovi. Strýko Jegor vyliezol, vybral uzáver, vytiahol všetkých päť nábojov a myslí si: Len čo zlezieš, pekne potichu ťa odpracem. Ale keď odskočil späť, narazil na iného kozáka.

„Čo ty tu poskakuješ?“ skríkol kozák. „Nepoznáš rozkaz? Nevieš, že máš sedieť doma a nepotĺkať sa po vonku?“ A doviedol Jegora k veliteľovi.

Ten prikázal:

„Zatvorte ho k starému, nech má suseda!“

A tak zatvorili aj strýka Jegora do stodoly.

Griška strýka pri rieke nenašiel. Keď sa vrátil, bolo už skoro tma.

„Aby ťa porantalo s tými tvojimi nábojmi!“ ešte usedavejšie zaplakala matka. „Už aj strýko Jegor je pod zámkom.“

Griškovi bolo ľúto deda Semiona aj strýka Jegora, až sa mu skotúľali po lícach dve slzy a potom ešte štyri.

Vzápätí si však vzdychol, prestal plakať, a bez slova sa stratil.

Od záhrady sa priplazil k stodole. Leží v žihľave a ticho šepká:

„Strýčko Jegor, dedko! Hrabte dieru pod brvnami a ja budem odtiaľto lopatou...“

Ale kozák, ktorý stál na strážni za plotom, nastražil uši ako vlk a začul hovor.

„Stoj!“ skríkol. „Kto tam?“

Griška sa dal na útek. Strážca stlačil spúšť raz, po druhý raz — a výstrel nijaký.

Pribehol veliteľ a nadáva.

„Ty hlava barania, prečo stojíš na strážni s nenabitou puškou?“

„To nie je pravda,“ vyhúkol kozák. „Práve som nabil plný zásobník a jeden náboj som strčil do nábojovej komory. Len som zaistil. Veď zásobník tu ešte leží.“

Veliteľ zdvihol zásobník. Prišli ešte ďalší

kozáci, dali hlavy dokopy a začali dumať, ako je to možné?

Matka sedela pri okne a plakala. Odrazu sa pri okne zjavila Griškova strapatá hlava plná bodliakov.

„Kde sa tu berieš?“ spýtala sa matka.

„Daj mi zápalky!“

„Načo?“

„Daj!“ zanovito opakoval Griška, potom rýchlo zhrabol škatuľku a zmizol.

Práve včas. Z predsiene vošiel kozák, rozhladol sa a hovorí:

„S kým si sa to zhovárala, gazdiná?“

„Len tak, sama so sebou,“ odpovedala matka, strachujúc sa o Grišku.

Kozák sa počudoval a zavolať veliteľa. Veliteľ sa tiež počudoval a povedal:

„Čudné veci sa tu dejú, kozáci. Ľudia sa zhovárajú sami so sebou. Mŕtvi sa strácajú. Nabité pušky nestrieľajú...“

Kozáci sa ukradomky pozerali do tmavých okien a nevedeli si pomysleť: Nebolo by lepšie odísť odtiaľto na noc bližšie k svojmu pluku?

Vtom sa temnotou rozľahol výstrel a vzápätí sa začala paľba, úplná kanonáda.

„Červení! Boľševici!“

„Obkľučujú nás!“

Kozáci povyskakovali do sediel a vzápätí od konského dupotu zarinčali okná.

Keď všetko stíchlo, vopchal Griška opatrne hlavu do chyže a spýtal sa:

„Nikto tu nie je, mamka?“

„Nikto, Griška.“

„Tak poďme otvoriť stodolu!“

„Počkaj, Griška. Súdruhovia ju otvoria sami.“

„Akí súdruhovia?“

„No červení. Nepočul si ich streľbu?“

„Ale, mamka, nikto tu nie je,“ zamračil sa Griška. „To ja som za humnami rozložil náboje, zahádzal som ich senom a zápalil. Mala si vidieť, ako trieskali!“

Matka nepovedala nič. Iba si utrela slzy, vzala sekeru a šla s Griškom odraziť zámku na stodole.

Prel. KVETA SLOBODNÍKOVÁ

Šesťdesiat svetlých rokov

RUDO MORIC

Pred šesťdesiatimi rokmi zasvietila pracujúcim ľuďom na celom svete jasná žiara, ktorá ich odvtedy vedie do lepšej bu-

dúcnosti. Bola to Veľká októbrová socialistická revolúcia. Skutočná jar ľudstva.

Vo veľkej, ale zaostalej ruskej krajine, stáročia gniavenej temným cárskym režimom, povstali biedni a utláčaní za svoje práva. Povstali pod vedením Vladimíra Iljiča Lenina. A zvíťazili. Zvíťazili napriek tomu, že revolúciu chceli zadrhnúť nielen domáci boháči, ale aj vojská mnohých krajín.

Bohatých zachvátil ukrutný strach, ale vôľa ľudu v Rusku

bola neporaziteľná. Odvtedy veľká krajina, ktorá prijala meno Zväz sovietskych socialistických republík, kráčala míľovými krokmi dopredu. Nebolo to ľahké, a predsa to bolo ako v rozprávke: víťazstvo pracujúcich v tejto krajine rozsvietilo lampu lepších nádejí ľuďom na celom svete. K Sovietskemu zväzu a k premene, ktorá sa v ňom diala, upierali zraky milióny utláčaných, robotníkov, roľníkov vo všetkých častiach našej zemegule. Vedeli, že tam na východe

pracujú ľudia slobodne, tvoria hodnoty pre seba a majú sa čoraz lepšie a lepšie. A tak bola len otázka času, kedy iskra Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie preskočí aj do ďalších krajín.

Stalo sa tak a dnes plody Veľkého októbra užívajú ľudia v Európe, Ázii, Afrike, ale aj v dalekej Amerike — na Kube. Za tých šesťdesiat rokov ľudia v oslobodených krajinách vytvorili toľko ako inde za dlhé stáročia. Deti v týchto krajinách už neplačú od hladu, nemusia sa

triasť od zimy nedostatočne obliečené. Naopak, ich detstvo sa stalo krásnym a naplneným čarom. Práve deti plným priehrsťom užívajú plody tej veľkej udalosti, ktorá sa stala pred šesťdesiatimi rokmi. Pre ich stále krajšiu budúcnosť pracujú dospeli radi a s nadšením.

Sme šťastní, že aj v našej krásnej vlasti zvíťazili myšlienky Veľkého októbra. A užívate ich aj vy, deti socialistického Československa.

Preto aj naše Slniečko týmto

Lenin

ANDREJ PLÁVKA

V kopulách Kremľa história leží, okutá zlatom, krutá, umretá — podúva vetrík komunizmu svieži od Spaskej veže širo do sveta. Odtiaľto ide, z izby mramorovej, čo vystaval ju ruský robotník pre otca svojho, otca doby novej, keď iskrou pravdy zapálil jej vznik...

Tu odpočíva Lenin večne živý, spokojný s vekom, ktorý otvoril, hospodár dobrý, vopred pamätlivý, čo každým dňom k nám stále hovorí...

V kopulách Kremľa história leží, okutá zlatom, krutá, umretá — dávno jej odbil zvon na Spaskej veži, podúva vetrík komunizmu svieži,

Leninov vetrík, šťastie do sveta...

číslom chce osláviť významné jubileum Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie. Chce vám v hodnotných umeleckých obrazoch ukázať, ako to bolo vtedy, keď sa táto iskra rozhárala v plameň, ale chce vám ukázať aj výsledky, čo všetko dosiahol človek a ako sa naučil žiť. No a vari najkrajšou oslavou Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie sú vaše kresby v tomto čísle.

Vážme si, milé deti, výdobytky Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie a zveľadujme ich!

Signál revolúcie

ZDENĚK ADLA
a VĚRA ADLOVÁ

Noc bola napätá, plná očakávania.

Jesenná ťažká obloha plná snehu akoby sa dotýkala striech petrohradského Zimného paláca. Neva búrila. Všetky mosty boli zdvihnuté, na uliciach stáli hliadky ozbrojených robotníkov.

Mesto bolo nezvyčajne tiché. Za vojny pohasol lesk a zmizol prepych hlavných tried. Dvere domov boli zatvorené, paláce potemneli, električky ani koče nepremávali, po uliciach sa rozliehali iba kroky hliadok.

Potom veľké tiché mesto ožilo. Z fabrík, predmestí, lodeníc vyšli oddiely červených námorníkov, revolučných robotníkov a vojakov. Všetci boli ozbrojení. Aj od Smolného pochodovali ozbrojené oddiely. Sťahovali sa k Zimnému palácu. Tam sídlila neschopná Dočasná vláda. Strážili ju oddiely panských junkerov a kozákov. Boli dobre vyzbrojení, zahľahli za guľomety a čakali. Rozfahlé námies-

tie s vysokým stĺpom uprostred mihotavo osvetľovali žiare ohňov.

Po Neve sa v tme ticho blížila skupina lodí. Bol medzi nimi aj krížnik Aurora. Lode sa zastavili pri Trojickom moste a čakali.

Celé mesto bez dychu čakalo.

Čakalo na znamenie, ktoré bude signálom k revolúcii.

Signál sa ozval — na Neve vystrelilo delo krížnika Aurora.

Námestie odrazu ožilo. Vyrázili prúdy námorníkov baltského loďstva, vyrázili vojaci a revolučné robotnícke gardy. Zahrmeli výstrely, zarachotili guľomety a zaburácalo hromové Uráá!

Lavína sa zo všetkých strán valila k Zimnému palácu. Po krátkom boji sa rozleteli sklené palácové dvere a ťažké vojenské baganče kráčali po pyšnom schodišti z bieleho mramoru.

Krištáľové ozdoby korunných lustrov odzváňali koniec vlády neslobody a temna.

Boj sa veľmi skoro rozšíril na celé mesto.

V neďalekom Smolnom, odkiaľ viedol Lenin revolúciu, bol ešte pred úsvitom vyhlásený prvý robotnícky štát na svete.

Prel. JURAJ BLICHA

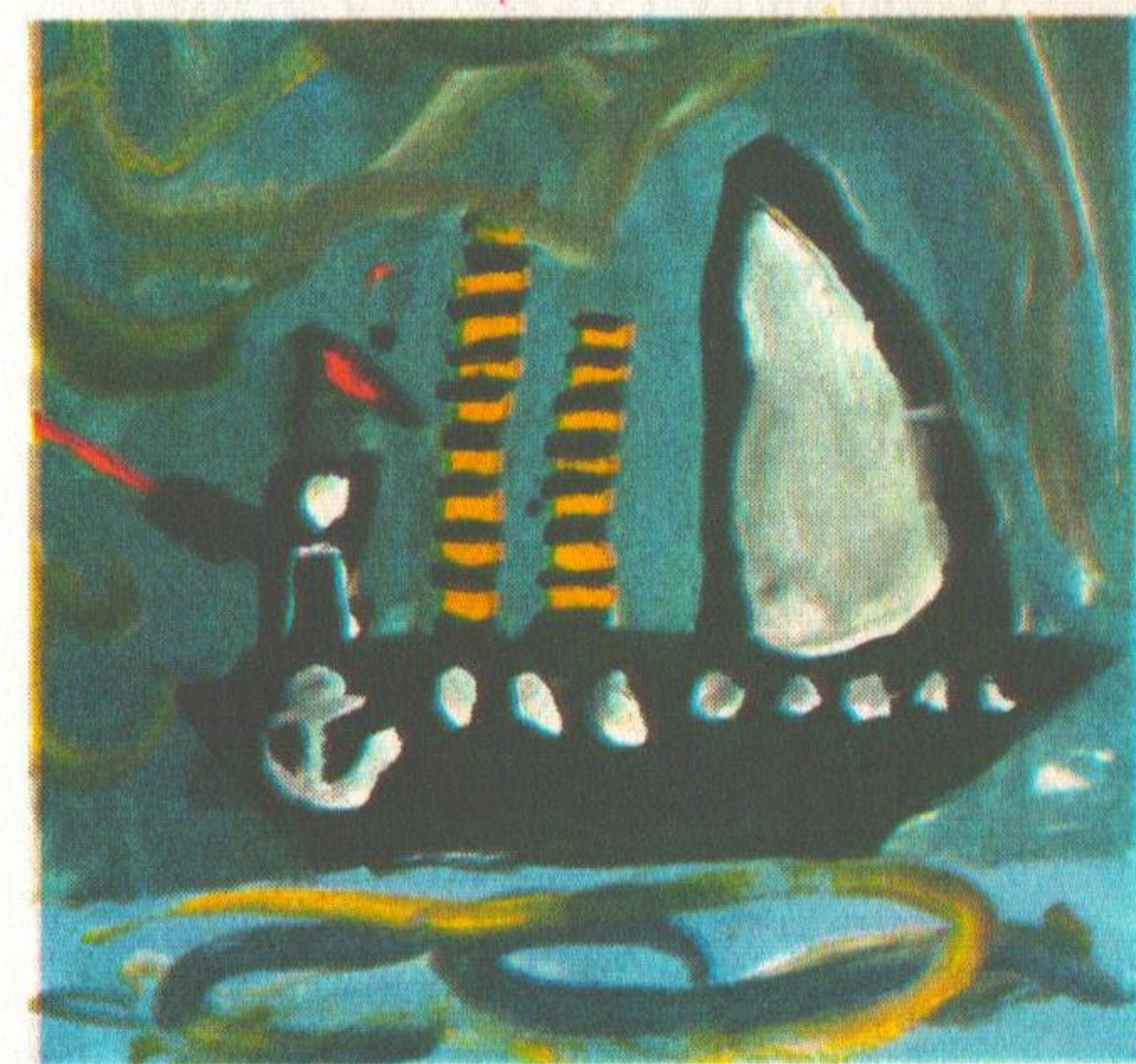
Aurora

Aurorou starí Rimania nazývali bohyňu brieždenia, úsvitu, ranných zôr. Keď podľa nej krstili v Petrohrade roku 1904 vojenský krížnik, nikto ani len netušil, že to bude práve on, ktorý o trinásť rokov neskoršie ohlásí úsvit novej epochy v dejinách ľudstva. Vtedy, roku 1904, bola však Aurora iba čerstvo natretým a vyblýskaným bojovým plavidlom, ktoré cárska admirálita urýchlene potrebovala na boj s japonským vojnovým loďstvom.

A tak prvá cesta nového krížnika, vyzbrojeného 8 delami 152 mm, 24 delami 75 mm, 8 delami 37 mm a tromi vrhačmi torpéd, smerovala na východ — do rusko-japonskej vojny.

Už v marci roku 1905 je však Aurora vážne poškodená a musí sa stiahnuť do opravárenských dokov. Lenže nie nadtľho. O rok je znova na vode. Tentoraz ako vojenská školská loď. Roku 1909—1910 podniká ďaleké zahraničné plavby, pri ktorých jej námorníci nadväzujú tajné styky s ruskými robotníckymi revolucionármi, žijúcimi v cudzine. Pod ich vplyvom zakladajú si aj revolučný krúžok.

Po vypuknutí prvej svetovej vojny, vojny imperialistickej, dobyvačnej, stáva sa z Aurory znova bojová loď.

Kde sa narodil Lenin?

SERGEJ ALEXEJEV

Raz na veľkom nedeľnom trhu sa roľníci poškriepili, kde sa narodil súdruh Lenin.

„Ďaleko sa narodil, až za Uralom,“ povedal jeden.

„Kdeže,“ skočil mu do reči druhý. „Lenin je toľ stadeto. Tunajší. Možno povedať od nás.“

„Tunajší!“ nevydržal tretí. „Naisto viem — Vladimír Iljič je Sibírčan. Od rieky Leny, ak chcete vedieť.“

„Vraj Sibírčan,“ zastarel sa štvrtý. „Vladimír Iljič sa narodil v Petrohrade, v bývalom meste Peterburgu.“

„V Moskve,“ tvrdí piaty.

„V Tule,“ kričí šiesty.

„V Smolensku.“

„Z Kurska je. Z mesta Gluchova.“

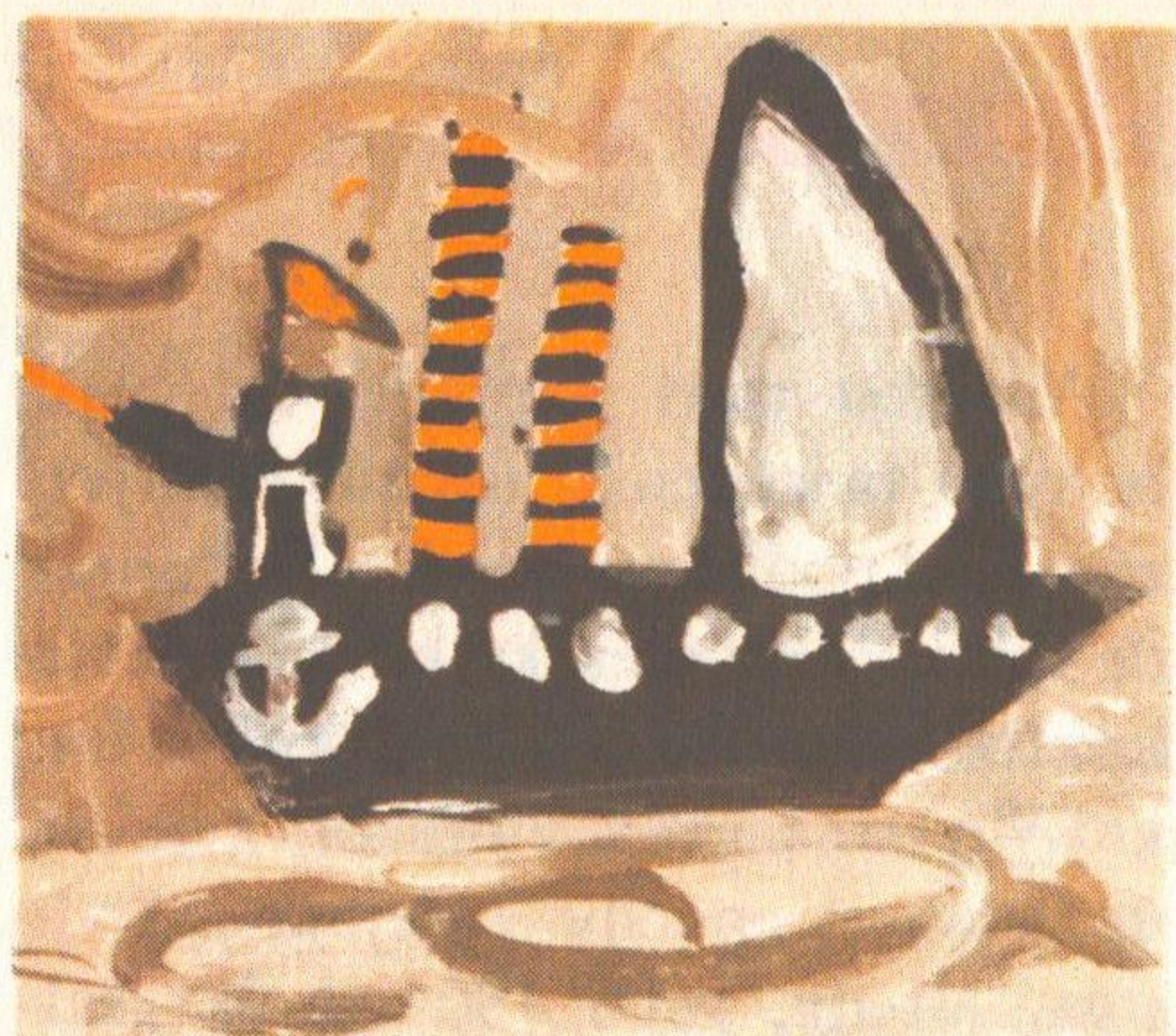
„Z Tambova.“

„Z Riazane.“

„Z Tveru!“

Kde sa teda narodil Lenin?

Roľnícka škriepka neutícha.

V Baltickom mori bojuje proti nemeckému loďstvu.

Roky a bojová činnosť spôsobili však svoje. Aurora roku 1916, ešte počas vojny, sťahuje sa do Petrohradu na generálnu opravu. A práve vtedy nastáva v jej histórii najslávnejšie obdobie. 11. marca 1917 revoluční námorníci ju preberajú do svojej moci a pridávajú sa na stranu bolševikov. Odmietajú dokonca príkaz predsedu buržoáznej vlády Kerenského, aby odplávali z Petrohradu. Zostávajú v ňom a naopak, na príkaz Vladimíra Iljiča Lenina, presúvajú sa 6. novembra 1917 k Nikolajevskému mostu na Neve a delá svojej lode obracajú na Zimný palác, sídlo buržoáznej vlády. A potom na druhý deň večer o deviatej hodine a pätnástej minúte vyšľahne z Aurory výstrel.

Veľká októbrová socialistická revolúcia sa v tej chvíli začala.

Po vzniku ZSSR stáva sa Aurora loďou, na ktorej sa učia námorníckemu umeniu mladí dôstojníci. Ešte stále však nemá byť koniec jej aktívnej bojovej činnosti. V čase druhej svetovej vojny jej delá hrdinsky bránia Leningrad pred fašistickým letectvom.

A čo je s Aurorou dnes?

Je v Leningrade. V meste, v ktorom ju spustili na vodu a v ktorom zohrala takú legendárnu úlohu. Kotví presne tam, kde ohlásila úsvit nového sveta.

Aurora — bohyňa ranných zôr.

J. D.

„Je z Orla.“

„Z Penzy.“

„Na dedine sa narodil.“

„Kdeže. Lenin sa narodil v meste.“

Pridávajú sa k škriepke ďalší. Roľníci do nich dobiedzajú s otázkou:

„Bratku,“ obracajú sa k prvému, „kde sa narodil súdruh Lenin?“

Človek sa zamyslel.

„Neviem, kde presne, ale naisto v horách, lebo je bystrý. A zrak má ani orol.“

Obrátili sa roľníci k druhému:

„Bratku, kde sa narodil súdruh Lenin?“

Zamyslel sa aj ten.

„Lenin sa narodil v stepi,“ vyhlásil rozhodne. „To je jasné, stade ten veľký rozlet, leninský.“

Obrátili sa roľníci k tretiemu.

Aj tretí sa zamyslel.

„Vladimír Iljič je z hornatého kraja. To mi môžete veriť. Preto je ani žula. Tvrдый.“

Roľníci prišli do pomykova.

Kdeže sa narodil súdruh Lenin?

Neľahká otázka.

Nevedno, čím by sa škriepka bola skončila, keby sa nebol priplietol akýsi rozumný človek.

„Poďme do oblastného soviету, rovno k predsedovi.“

Šli teda k predsedovi a porozprávali, o čo im ide. Predseda si ich vypočul, usmial sa, pozrel na roľníkov a povedal:

„Vladimír Iljič sa narodil v Simbirsku. Pri širšírejšej rieke Volge.“

Potom zamyslene pozrel na roľníkov:

„Takže, súdruhovia, niet sa čo škriepiť. Lenin sa narodil u nás — v Rusku.“

Prel. NAĎA ŠOLTÝSOVÁ

Plukovník Golikov čiže

spisovateľ

Arkadij Petrovič
Gajdar

Nie náhodou, ale celkom vedome je meno najznámejšieho sovietskeho spisovateľa pre deti na prvej strane nášho čísla. A. P. Gajdar bol totiž jedným z prvých spisovateľov, ktorý písal o VOSR pre detských čitateľov. Jeho slávna próza Škola, v ktorej zobrazil dospievajúceho chlapca v rokoch revolúcie a občianskej vojny, je doteraz neprekonaným dielom. Už takmer pol storočia uchvacuje čitateľov umeleckým majstrovstvom a pravdivosťou, ktorú si spisovateľ nevymyslel, ale zažil. Škola Arkadija Gajdara bola totiž školou života Arkadija Golikova. Chlapca, ktorý ako sedemnásťročný vstúpil do Červenej armády a ktorý v dvadsiatich rokoch dosiahol neuveriteľne vysokú vojenskú hodnosť — veliteľa pluku.

A. P. Golikov prestal byť vojenským veliteľom, až keď utrpel ťažké zranenie. Ale bojovať proti nepriateľovi sovietskej moci neprestal. Ibaže to už nerobil ako vojak, bojujúci na poľskom fronte, na Kaukaze, Kubáni a na hraniciach Mongolska (mimochodom Gajdar je z mongolského — jazdec), ale ako spisovateľ. Z A. P. Golikova sa stal A. P. Gajdar, autor RVS, Školy, Ďalekých krajov, Vojenského tajomstva, Bubeníkovho osudu, Čuka a Huka a Timura a jeho družiny.

Ešte raz sa však stáva vojakom. Vtedy, keď fašisti napadli jeho krajinu, dostáva sa ako vojenský spravodajca na okupované územie. Sovietska vláda posielala poňho lietadlo. Ale Gajdar odmieta odísť od partizánov. Berie do ruky zbraň a hrdinsky ako 37 ročný zomiera. Takmer na tom istom mieste, kde v revolučných rokoch ako Arkadij Golikov podstúpil svoj bojový krst.

J. D.

Smolný palác

Smolnyj má meno po smole
tak ako Smolenice.

Na zemi, vode, na móle
horeli smolenice.

Roztavil veľký smolný žiar
korunu z hlavy cára,
planula do tmy na bulvár
severná jasná žiara.

Smolnyj má meno od smoly.
Dočkal sa slávnych menín.
Vstúpil doň — ľuďom po vôli —
s podarkom svetla
LENIN.

DAGMAR WAGNEROVÁ-ŠKAMLOVÁ

Pohľadnica z Leningradu

Přchnu z briez listy okrové,
víchrica hučí od mora.
Buráca krížnik. Na prove
svieti mu meno Aurora.

Nabili delá matrózi.
Na Neve hrmia výstrely.

Nestřpli ľudia od hrôzy,
ohnuté šije vystreli.

Lístočky — drahí poslovia —
na rube druha oslovia,
na líci strielne Aurory
jak biele čajky na mori.

Na Červenom námestí

Na Červenom námestí
dav ľudí sa pomestí.
Dav ľudí sa premelie
na mieste, kde Kremľ je.

Každý človek z toho davu
zastane a zdvihne hlavu.
Nejde s hlavou zvesenou
októbrovou jeseňou.

Nad Moskvou čas nôcka meria,
zlaté hviezdy presýpa.
„Náš čas pohla,“ ľudia veria,
„blízka hviezda päťčípa“.

Peter a metro

Poznám mesto založené Petrom.
V tom meste som uháňala metrom.

Ale mesto založené Petrom
nezaložil Peter spolu s metrom.

Kôň ho niesol opreteký s vetrom.
Pomník z medi majú nad tým metrom.

Cvála metro — striaslo cársku trojku —
popod Nevu, Fontánku i Mojku.

Zázračný kožuch

KAZAŠSKÁ ROZPRÁVKA

Zima prikvitla zlostná, mrazivá. Taká tuhá, že pred ňou uchránil iba líščí kožuch.

Aldar-Kose deň čo deň mrzne vo svojom chatrnom kožuchu, ktorý je už samá diera.

Ide on raz po stepi na svojom vycivenom koníku, ruky-nohy skrehnuté, nos osinutý, celý sa až tak trasie. Kedyže sa on už vychabre z tejto biedy? Vietor hviždí, uši mu až tak opaľuje.

A step je prázdna, nikde sa nezdymí z jurty. Švihanie biča daromné, vycivený starý kôň

nepobehne, iba čo hrivou potrasie a ďalej si ide z nohy na nohu.

Nanič kôň, dlhá cesta... húta si sám pre seba Aldar-Kose. Veľmi ďaleko mi ešte treba ísť, ani psi brechot nepočuť, ani jurtu nevidieť. Vietor a mráz vyčínajú, ktovie, či tu aj nezamrzнем.

Vtom zbadá, ktosi ide oproti nemu.

Po rýchlom behu koňa spoznal Aldar-Kose: to ide baj. A hneď mu, figliarovi, vhplo do hlavy, čo má spraviť.

Rozopäl si svoj deravý kožuch, vystrel sa v sedle a nôti si veselú pesničku.

Stretli sa jazdci, zastali oproti sebe, pozdravili sa. Baj sa v teplej líščej šube trasie od zimy. A Aldar-Kose si čiapku nabok potisol a odťukuje, ani čo by sedel na slnci za horúceho letného dňa.

„Vari je tebe nie zima?“ spytuje sa baj.

„To iba v tvojom kožuchu môže byť zima, v mojom je horúco,“ odpovedá Aldar-Kose.

„A čože je to za kožuch?“ čuduje sa baj.

„A či nevidíš?“

„Vidím, že sa ti oň vrany trhali a že je samá diera!“ vysmieva sa baj.

„Veď práve to je dobre, že samá diera: vietor cez jednu vbehne, cez druhú vybehne. Preto mi je teplo.“

Musím od neho ten zázračný kožuch vymámiť, pomyslel si baj.

„A nepredal by si mi ho?“ spytuje sa.

„Nepredám! Bez neho by som raz-dva zmrzol!“

„Vymeň ho za moju líščiu šubu,“ navrhuje baj.

Aldar-Kose sa robí, že nechce o tom ani

Ako slávik učil človeka

UKRAJINSKÁ ROZPRÁVKA

Chytil raz človek slávika a chcel ho zjesť. Slávik mu vraví:

„Zo mňa sa nenaješ. Radšej ma pust, dám ti za to dve rady, možno sa ti zídu.“

Človek sľúbil, že za dve rady slávika pustí.

Slávik povedal prvú radu:

„Nesmúť za tým, čo sa nedá vrátiť.“

A povedal druhú radu:

„Never nezmýselným rečiam.“

Človek ho vypočul a pustil.

Slávik sa chcel presvedčiť, či mu človek porozumel. Vzniesol sa do výšky a vraví:

„Zle si urobil, že si ma pustil. Keby si vedel, aký poklad sa vo mne skrýva, nikdy by si to neurobil. Je vo mne perla ako päšť. Keby si ju mal, stal by si sa boháčom.“

Človek sa zarmútil, vystrel ruku za slávikom a modlikal, aby sa vrátil.

Slávik hovorí:

„Vidím, človek, že si hlúpy. Nič si si nezapamätal z toho, čo som ťa učil. Aj smútiš

počuť, ale potajomky si už obkukuje jedným okom teplú šubu a druhým bajovho koňa.

„Aj šubu ti dám, aj ešte priplatím,“ ponúka znova baj.

„Peniaze mi netreba. Ale ak by si pridal svojho koňa, možno by som si dal povedať.“

Baj sa zaradoval. Ihneď zobliekol šubu a presadol na úbohého vyciveného koňa. Obliekol si Aldar-Kose líščiu šubu, vyskočil na dobrého bajovho koňa a hybaj s vetrom opreteký!

Dobre mu už potom bolo jazdiť od jurty k jurte v teplej šube a na dobrom koni.

Prel. MÁRIA ĎURÍČKOVÁ

za tým, čo sa nedá vrátiť, aj veríš nezmýselným rečiam. Pozri, aký som drobunký. Kdeže by vo mne mohla byť perla ako päšť?“

A uletel.

Prel. MÁRIA ĎURÍČKOVÁ

Klúče od mesta

BRATISLAVSKÁ ROZPRÁVKA

KAPITOLA ŠTVRTÁ,

v ktorej sa hryzie do päťkoruny

Tráva bola vysoká, dávno nekosená. Ševelila okolo členkov, šibala až powyše kolien.

Kde sa tu berie tráva? Či nevstupujú na radničné nádvorie?

Veru nie! Kdeže!

Pred nimi sa dvíha zelený svah, vinice. Hore a hore a ešte vyššie. Kam len oko dovidí, všade stoja šteky ovinné viničom, ako vojaci v pozore. A spod listov vykúkajú strapce hrozna. A to hrozno je už zrelé! Ako môže byť zrelé, keď je ešte len koniec školského roka?

„Istotne spím, a toto sa mi sníva,“ vraví si Martina. „Uštipni ma, braček. Jaj, to bolí! Nespím!“

Ivko sa netrúfal nad tým, že tu čosi nesúhlasí. Zočil zrelé hrozno, prišla mu naň chuť.

„Martina, môžem si odtrhnúť?“

„To ti, bratku, neradím!“ vyskočil, nevedno odkiaľ, šarvanec. Bosý, otrhaný, jakživ neumývavý. „Za strapec hrozna je pranier, pranier, pranier!“ Poskakoval a škeril sa umazanou tvárou.

„Aký tanier?“ nerozumel Ivko.

„Pranier, čo je na Rybnom trhu. Dajú ťa doň ako hus pod klonku, hahaha!“ Zuby mal riedke a ostré ani veverica. „Hájníci sú kršiaky,“ škeril sa, „možno ťa už teraz má daktory na muške. Zdrapí za golier a podho pod klonku.“

Šarvanec sa ešte raz zarehotal a zmizol tak nečakane, ako sa bol nečakane zjavil.

Ivko a Martina opatrne kráčali trávnatým chodníkom, až sa dostali na rovnako trávna-

tý dvor pred vchodom vydlabaným do svahu.

Naprostred dvora stál veľký drevený preš. Taký istý vídajú v jednom dvore na Sedlárskej ulici. Lenže tam je to muzeálny kus, a tu na ňom prešujú hrozno. Štyria do pása vyzlečení chlapi ho s námahou krúti a iní nosia plné putne hrozna a vysypávajú do preša. Stroj vŕzga, šťava sa rinie, chlapi pokrikujú.

Prešmykli sa naši dvaja popri prútenej lese a prikrčili sa za krík. Treba vyskúmať, k akým ľuďom sa dostali.

Neďaleko nich polonahý chlap dlávi nohami hrozno vo veľkej kadi a ženy v dlhých sukniach mu nosia nové a nové.

„Kde je šafár?“ spýtal sa polohlasne.

„V pivnici. Dozerá na šírenie sudov,“ odpovedala žena.

Chlap zakýval prstom na putnára v plátenných nohaviciach, ktoré boli dakedy biele.

„Tak čo, ozveme sa?“ zašepkal hlasným šepotom. „Šestnásť denárov na deň, to je ani žiť, ani zomrieť.“

„Ani druhí nedostávajú viac,“ vraví putnár a v zamyslení vyhodí z putne hroznový list.

„No práve, veď všetci sa ozvime: šliapači, putnári, obaračky.“

„A pochodíme ako ten Štrojn,“ riekol trpko putnár.

„Štrojn? To je kto?“

„Tovarichár ako my, otec mi o ňom rozprával. Buntošil proti mešťanom, že málo platia — a vieš, čo si vybuntošil?“

„No?“

„Vypovedali ho z mesta.“

„Ale čo? Navždy?“

„Cha, nie navždy,“ uškrnul sa putnár. „Iba na deväťdesiatdeväť rokov. Tak si myslím,“ šúchal si chodidlom lýtko, „že teraz nie je na bunt dobrý čas. Bürgeri sú ani sršne, odkedy Turci dobiedzajú.“

„No...“ prikyvoval zamyslene ten v kadi.

Ivkovi sa putnár videl mierny a vľúdny. Vybehol k nemu a spýtal sa, či by jemu a jeho sestre nepredal trošku hrozna.

„A máte na to?“ zasmial sa chlap.

Martina otvorila kabelku, ktorá jej visela cez plece, a vybrala peňaženku. „Nech sa páči,“ podala mu päťkorunák.

Chlap zahryzol do mince a potom ju stisol v dlani: „Zavolám šafára.“

Prišiel šafár, na prvý pohľad pán medzi bedármi. Dlho a mlčky sa prizeral. Čudne sú poobliekani títo šarvanci, ale inak sú čistí a opatrní. Za hrozno zaplatili. Neznámou síce mincou, akú on ešte nikdy nevidel, ale zaplatili. To vzbudzuje dôveru.

„A čo to máš na ruke?“ dobol Martinu do zápastia.

„To sú hodinky. Dostala som ich od rodičov na narodeniny.“

„Dostala?“ začudoval sa šafár. „Ty nie si chlapec? Tak prečo nosíš nohavice?“

„Lebo sú praktické, pán šafár. Najmä do školy a na výlety.“

Ona teda chodí do školy! A na ruke má hodinky, čo stoja hádam aj tri dukáty! A to vystupovanie — hrdé, sebavedomé...

Šafár bol opatrný človek. Všeličo mu tu bolo čudné, ale nevypytoval sa. Niekedy je lepšie nevedieť priveľa.

Kývol putnárovi a o chvíľu mali Ivko a Martina po veľkom strapci hrozna.

Pobrali sa chodníkom ešte vyššie do svahu a odštipkávali šťavnaté guľôčky.

Šarvanec, ten istý, jakživ neumývaný, vyskočil nevedno odkiaľ a tiež mal v ruke strapec.

„Vy za peniaze a ja za päť prstov!“ zaškeril sa a znova zmizol.

„Počkaj, chcem sa ťa čosi spýtať!“ volala za ním Martina. Ale po chlapcovi ostalo už len rozhýbané krovie.

„To hrozno je kyslé!“ žaloval sa Ivko. „Keby sme si radšej mohli kúpiť nanuk! Povedz, Martina, prečo nevieme nájsť našu exkurziu?“

„Sama tomu nerozumiem, braček. Podľa všetkého sa s nami čosi stalo. Čosi nedobré. Zablúdili sme.“

„Tak vyhľadajme uja VB a spýtajme sa ho!“

„Môj zlatý Ivanček!“ pritisla si ho Martina k sebe. „Keby sme našli uja VB, boli by sme zachránení. Lenže toho tu nenájdeme, lebo my, braček môj, blúdime akosi inak.“

„Ako inak?“

„Veď to keby som vedela!“

Pod nimi ako na dlani ležalo mesto. Strechy a strišky, zväčša šindľové, sem-tam škridľa. Veže kostolov, mestských brán a bášť. Malé, dvojitémi hradbami obohnané mesto, celkom ako na starej rytine.

„Pozri na mesto pod nami. Vieš, že je to Bratislava?“

„Chichichi,“ zasmial sa Ivko. „Vraj Bratislava!“

Azda on nevída Bratislavu zo Slavína? Bratislava je veľikánska! Je všade, kam oko dovidí, a je aj tam, kde už vôbec oko nedovídi. Ešte aj v diaľke, kde sa obloha spája so zemou, trčia tenké fabrické komíny a dvíhajú sa vežiaky nových sídlisk, biele ani z cukru. A na strechách je plno televíznych antén. A nad Dunajom svietia mosty. A po uliciach frčia električky a autobusy. A oproti hradu stojí

veľký kamenný vojak so zástavou. Taká je Bratislava — a nie toto!

„Veď toto je celkom malé mesto,“ presviedča sestru. „Nie sú tu ani továrne, ani antény, ani autá nijaké.“

„Behajú tu len koče a jazdci na koňoch,“ doplnila Martina.

„Tak aké je to mesto?“

„Bratislava, Ivanček. Taká, ako bola dávno-pradávno, keď v nej býval prapradedo nášho prapradeda.“

„Ten, na ktorého sa pamätá náš dedko? Ten, čo vedel tak hvizdať, až sa Devínska Kobyla triasla?“

„Nie ten pradedo hvizdák, ale ešte jeho pradedo.“

„A ten čo vedel robiť?“

„To už nik nezistí. Nikto sa naňho nepamätá, ani to nikto do kníh nenapísal. Lenže tomu ty nerozumieš, však, zobáčik?“

„Čo by som nerozumel! A nie som nijaký zobáčik!“ urazil sa Ivko. „Teraz mi ukáž, kde je naša Vlčkova ulica.“

„Ešte jej niet, braček. Táto Bratislava, no pozri, má iba osem ulíc.“

„Ale ja s tým nesúhlasím!“ vykrikoval Ivko. „Osem je málo! Veď je to ešte menej ako pätnásť!“

Čo by za to dali povedzme archeológovia, keby mohli vidieť, čo videli v tej chvíli Ivko s Martinou. Tí by ich za to oboch aj čokoládou vyvážili.

A Ivko s Martinou sa tomu pohľadu ani zamak nepotešili.

Slnce už stúpalo navrch neba a pripekalo na temeno. Ivko si podchvíľou pristieral čelo dlaňou ako tienidlom.

„Počuj, Ivko,“ chytila ho Martina za bradu. „A nemal si ty ráno aj čiapku? Tú so zeleným šiltom? Kde si si ju podel?“

„Ozaj, mal som, ale sa mi stratila. Možno na tom jarmoku. Vieš predsa, aká tam bola tlačienka.“ A po chvíli ticha: „Myslíš, že sa mamička bude veľmi hnevať?“

„No, trochu sa bude. A keby to len bolo čo najskôr!“ vzdychla si Martina. „Keby to bolo hneď v tejto chvíli!“

Ivko neporozumel. Pozrel na ňu krivým pohľadom a zašepkal sám pre seba:

„Zlá veľká sestra!“

(Pokračovanie)

PÍŠE MÁRIA ĎURÍČKOVÁ

ILUSTRUJE MIROSLAV CIPÁR

Amerikánka

MÁRIA JANČOVÁ

Hoci sa už vojna skončila, chleba ešte stále nebolo. Mať nám pekávala z polovnej múky tenké posúšiky a my sme ich zjedli aj s omrvinkami ako najlepšiu pochúťku.

V poslednom čase rozlomila vždy posúšik na troje, lebo okrem môjho brata dávala z posúšika aj Žofke — mojej najlepšej kamarátke od susedov, ktorej nedávno umrela mať a bývala len so starou materou.

Pred Vianocami pribehla Žofka po prvý raz veselo od materinej smrti.

Písal im otec z Ameriky.

Písal im, aby už len nejako so starou materou vydržali, že príde čoskoro domov.

Sedávali sme so Žofkou pri teplej peci a od rána do večera sme snívali o tom, čo Žofke prinesie. Žofkina stará mať povedala, že to istotne bude teplý sveter a stužka do vrkoča, lebo práve také veci nosili všetci chlapi, čo sa vracali domov z Ameriky.

Pomaly sa začínala jar. Len čo sme prišli zo školy, vyniesli sme si na teplé podstenu naše handričkové panny, piekli sme im z blata posúšiky, uspávali ich a hrešili, že nás nechcú počúvať. Pritom sme si predstavovali, čo všetko donesie otec z Ameriky.

Raz v nedeľu ma Žofka čakala na mostku pred ich domom, že v noci prišiel otec, a na rukách držala krásnu pannu.

Tá bola krásna.

Mala čierne poltopánočky a biele ponožtičky, biele čipkové šaty a čierne vlásy, a keď ju Žofka zdvihla, otvárala modré oči.

Už sme viac nevybrali spod truhlice naše handrové panny a celé doobedie sme sa bavili iba s ňou. Stále sme ju dávali spať a stále sme ju budili, aby len otvárala oči.

Poobede sme Amerikánku vyniesli von medzi dievčatá. Zhrčili sa všetky okolo nás, ale

Žofka ju nikomu nedala do rúk len mne, čo sa o ňu tak bála.

Keď vyšiel zo dvora Žofkin otec, dievčatá sa rozprchli ako vrabce.

Žofkin otec bol vysoký, chudý, oblečené mal

panské čierne šaty. V tvári a na rukách mal plno drobných čiernych škvŕn. Žofka mi neskôr povedala, že to má od uhlia, čo kopal v bani.

Bola už jar, keď cestou zo školy dievčatá škodoradostne oznámili Žofke:

„Otec sa ti bude ženiť! Dostaneš macochu! Počkaj, tá ťa naučí polievku vidličkou chlípať!“

Strašne sme so Žofkou osmutneli. Zaniesli

živila tým, že šila dievkam krásne oplecká, lajblíky a prusliakv.

Zaviedla nás do útulne zariadenej izby a povedala Žofke:

„Pod, pomeriam ti kabanku, čo ti šijem na svadbu. Prídem k vám a budem sa o teba

sme pannu do izby a išli sme k nám. Spod truhlice sme vybrali naše staré handrové bábiky. Prišlo nám ich ľúto, že sme ich tak dlho zanedbávali, tuľkali sme ich k sebe a chytro sme im piekli z blata posúšiky.

Na druhý deň, keď sme vybehli zo školy, čakala nás na môstku pred domom tetka Katrena, ktorej muž padol vo vojne a teraz sa

stará. Aj variť vám budem. Čo ti varievala stará mať?“

„Brmboľ. Ale teraz, keď je doma otec, varí aj halušky s bryndzou. Tie mám veľmi rada,“ zašepkala Žofka a bojazlivo sa pozrela tetke Katrene do očí.

Tetka Katrena bola vysoká, pekná. Aj v izbe mala pekne: na šifonieri, zakrytom čipkovou

prikrývkou, mala maľované šáločky a porcelánové holúbky a na oblokoch viseli mušelinové záclonky.

„Pozrieme, aké ti to bude!“ primeriava jej kabanku z červeného barchetu potlačeného bielymi bodkami.

„Híí,“ zhíkla som, „to bude krásna kaban-ka.“

„Ak ti mať kúpi barchan, aj tebe takú ušijem,“ usmievala sa tetka Katrena.

„A máte panny?“ opýtala sa nás, keď skladala kabanku na šijací stroj.

„Máme,“ dodala som chytro. „Žofkina stará mať nám urobila z handričiek.“

„Tak tu máte,“ povedala a dala nám plné priehrštie všelijakých handričiek.

Naradované sme bežali k nám a vyťahovali sme spod truhlice bábiky.

V jedno ráno, keď som sa chystala do školy, videla som z kuchynského obloka, ako do dvora Žofkinho otca prichodili sviatočne oblečení chlapi a ženy. A keď som vyšla zo dvora, Žofka ma už čakala na môstku v tej hráškovej kabanke a držala v rukách kus koláča.

„Na!“ šepkala mi žičlivo. „Keby si vedela, aký je dobrý. Ešte si taký nejedla! Ja nejdem do školy, otec sa žení,“ pozrela smutno na mňa a do očí sa jej nahrnuli slzy.

Cez veľkú prestávku utúlila som sa do kútika. Ani som sa nešla s dievčencami hrať moju najmilšiu hru „na plátno“. Celý čas som myslela na Žofku.

Keď som išla zo školy, už ma znovu čakala na môstku. Teraz zasa s makovým koláčom v rukách.

Išli sme k nám, vytiahli sme handrové bábiky, poobliekali sme ich do handričiek, čo ostali zo Žofkinej novej kabanky, na čriepky z rozbitej šálky sme dali omrvinky z koláča a vynukovali sme ich ako na svadbe:

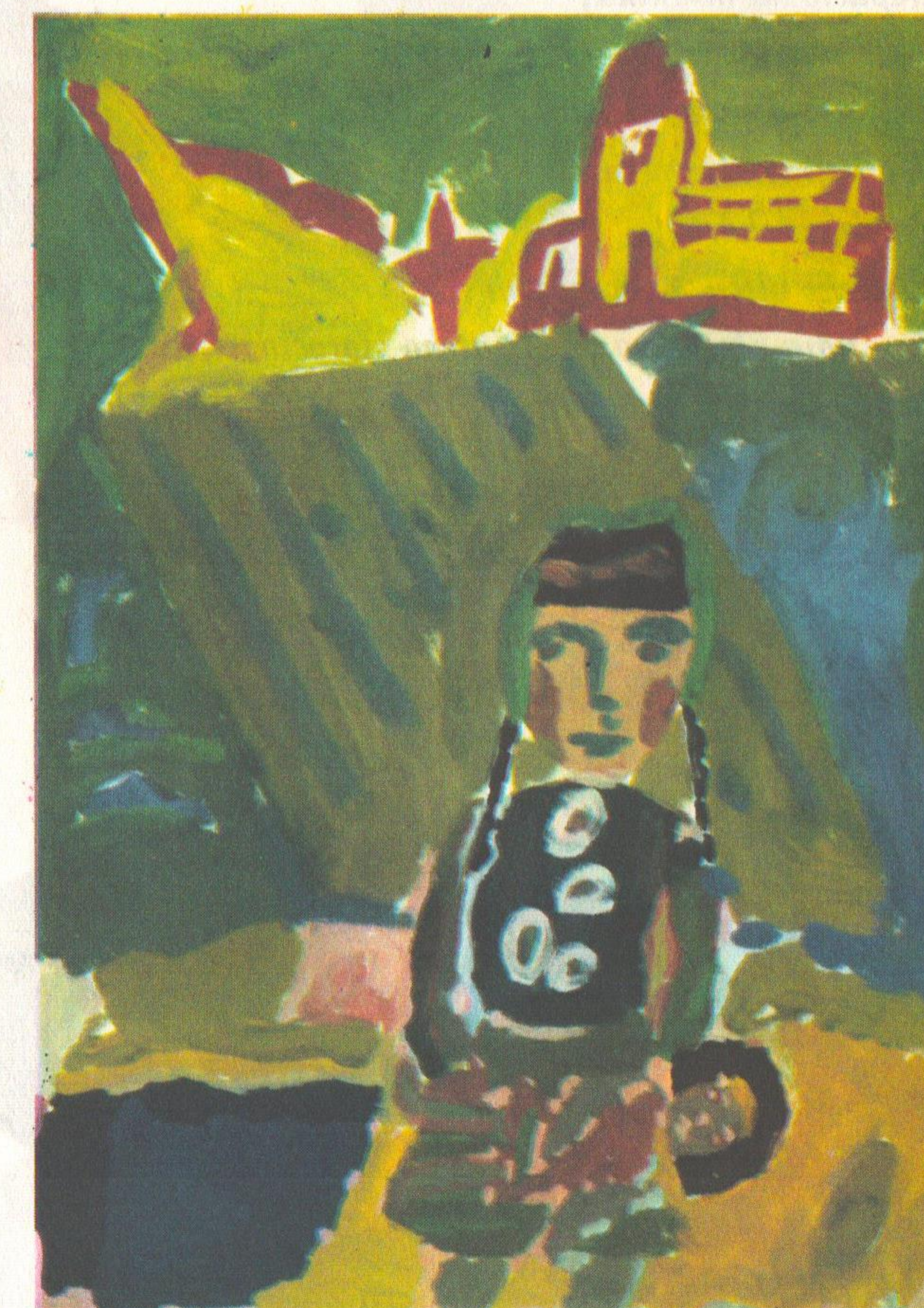
„Len jedzte. Ešte ste také dobré jakživ nejedli!“

Ach, aká som len bola šťastná, že sa potom vôbec nesplnilo, čo Žofke prorokovali kama-

rátky. Tetka Katrena bola na ňu taká dobrá ako naozajstná mať. Žofka chodila z nás najkrajšie oblečená a nová mať jej také stužky do vrkoča zapletala, aké nemala ani jedna z nás.

Len s Amerikánkou sa nám už viac nechcelo hrať.

Čo s ňou, keď sa nedala ani preobliekať, ani

krmiť a nevedela iné, iba otvárať a zatvárať oči. Stará mať ju schovala na samý spodok truhlice a bola veľmi rada, že sa jej aspoň nezamažú tie jej parádne šaty.

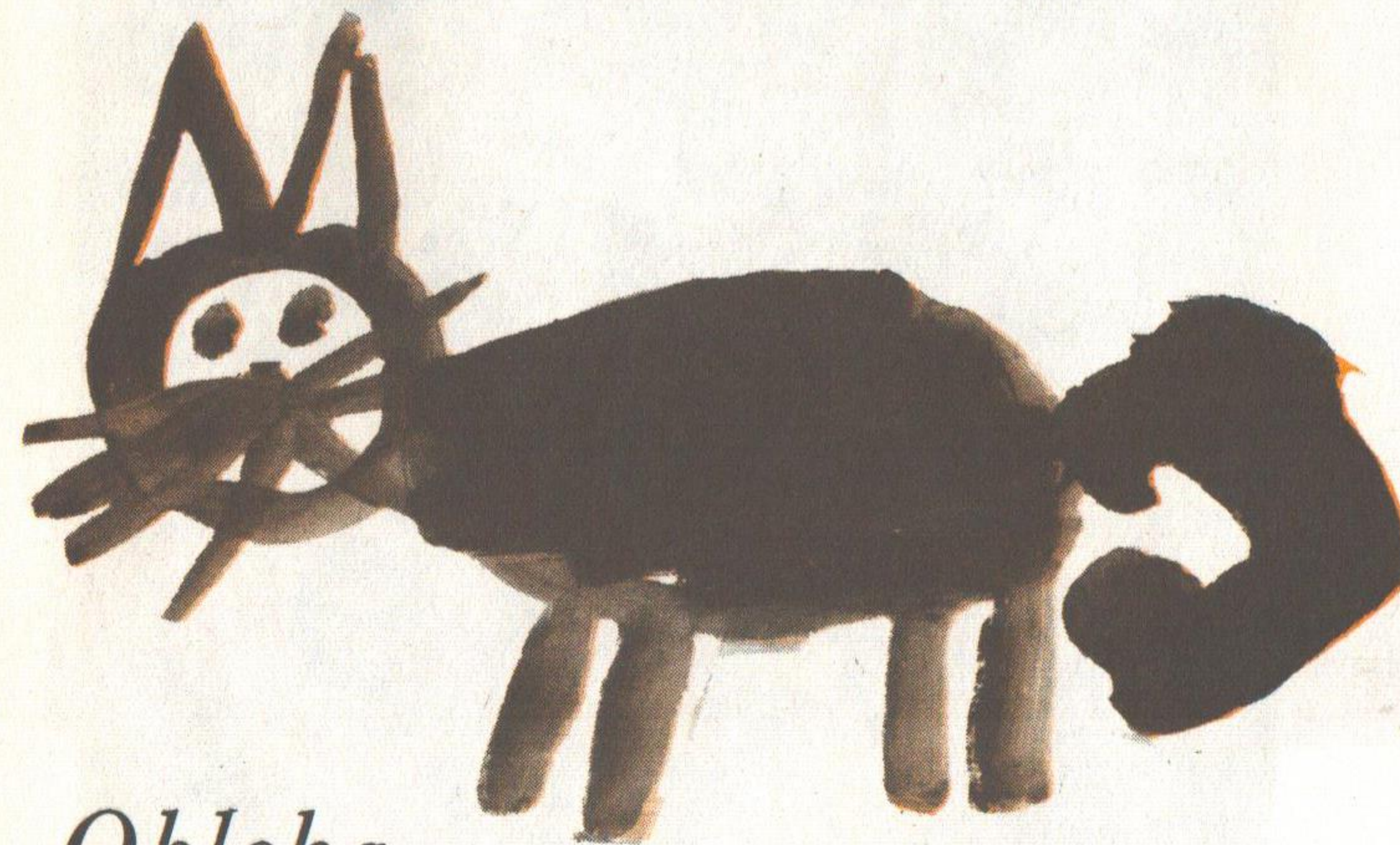
VERŠE SOVIETSKYCH DETÍ

Prel. VOJTECH KONDRÓT

Budte dobrí!

Každý deň stokrát opakujeme:
Budte taký dobrý, podajte to!
Budte taký dobrý, počkajte ma!
Prepáčte na minútku,
budte taký dobrý,
kde je tu domov mládeže?
Hľadáme nemocnicu,
hľadáme lekáraň,
hľadáme ulicu, dom či dvor...
Vy, ľudia zložitého dvadsiateho storočia,
len tak jeden k druhému,
budte dobrí!

MARINA BEDOVOVÁ, 14-ROČNÁ

Obloha

Jak tienidlo je nebo nad nami,
chcel by si sa ho dotknúť rukami.
Z tmy na nás občas žmurknú hviezdy,
mesiac sa neposedne hniezdi.

LENA LEONTIEVOVÁ, 12-ROČNÁ

Zázračná ceruzka

Keď nakreslíš ňou dom —
v oknách sa budú kvety skvieť.
Keď nakreslíš ňou hríb —
vyrastie pri ňom ďalších päť.
Keď nakreslíš ňou klinec —
do steny zatlačieš ho hneď.
Keď nakreslíš ňou zvonec —
zazvoní na prestávku hneď.

MARINA BERESTOVOVÁ, 13-ROČNÁ

Pri odhalení pamätníka V. I. Lenina v Charkove

Nevidela som Čierne more,
nevidela som Biele more.
Uvidela som more červené,
tie jeho vlny ako plamene.

LENA FIDRIAOVÁ, 10-ROČNÁ

Večer

Plávajú oblaky,
plávajú baránky —
nad riekou, nad potokom,
nad domami i nad horami,
nad morami a oceánmi horia...
Lodka, čo vyplávala zaránky,
a dvaja rybári
a rybka — krásavica mora!
Ešte raz slnko zažiari,
kým uloží sa za oblaky.
Zaspali ryby,
zaspali vtáky,
zaspali všetci priatelia,
zaspali všetci,
všetci
spia.

MÍŠA ZANFIROV, 11-ROČNÝ

O krave

Vráta sa zatvoria,
keď vojde do dvora.
Nakrm ju, napoj ju,
priprav ju k pôdoju.
A večer k sýtosti
mliekom ňu pohostí.

IRINA TOMKINOVÁ, 8-ROČNÁ

Kabát

ANATOLIJ PRISTAVKIN

V najzastřenejšom kúte za pecou visel otcov vojenský kabát. Starý, zodratý, samá diera. Otec ho nosil v čase, keď som ešte nebol na svete a moja mama bola celkom malá. V tomto plášti šiel s Leninom proti bohatým a šablou stínal bielych. Takto som to tiež povedal Vaľkovi a Miťovi, kamarátom odnaproti.

Vaľka mi veľmi neveril a Miťa rovno vyhlásil: „Klameš!“ A tak som si kabát obliekol a hrdo som v ňom prešiel cez ulicu. Pravda, bol mi veľký, vliekol sa po zemi, takže v piesku zostávala za mnou zametená cestička.

Vaľkova mama, malá hádavá teta Ňura, začala zrazu rachotiť hrncami na sporáku:

„Čože to máš na sebe za haraburdu?“

„Toto nie je haraburda. To je otcov kabát. Ten sa v ňom niečo nabojoval!“

„Ale choď, prosím ťa! A nevyťahuj sa. Dám na to krk, že ťa mama takéhoto nevidela. Tá by ti dala!“

Teta Ňura rozsvietila petrolejku. Potom sa uškrnula, otvorila truhlicu a vybrala z nej dva batohy.

„Tu máte. Berte si! To zostalo po vašich otcoch!“

Rozviazali sme uzly. Pred nami ležali dva staré kabáty. A boli ešte deravejšie a obhorenejšie ako ten, ktorý som priniesol ja.

Prel. M. PETRÁŇOVÁ

Dvojčence

N. ARŤUCHOVÁ

Mama zamkla kufor a nasadila si klobúčik.

„Teraz počúvajte pozorne, Nikolaj a Andriuša,“ povedala.

„Tu v zásuvke sú náhradné stužky do vlasov. Štyri metre.“

„Štyri metre?“ začudoval sa otec.

„Dva metre belasej a dva metre ružovej. Ružová je pre Variu, belasá pre Vaľu. Len to, prosím vás, nepleťte.“

„Neboj sa, všetko spravíme. Prepáč, ako si vpravela?“

„Ružová pre Variu, belasá pre Vaľu.“

„Vaľa — belasá... Varia — ružová. Vaľľa... bella... bellasá. Varria — rružová!“ zopakoval niekoľko ráz otec.

„Výborne. To sa ľahko pamätá.“

„Tak si to hneď preskúšame!“ povedal Andriuša. „Ocko, toto je kto?“

„Má belasé vrkôčiky, čiže je to Vaľa,“ odvetil otec.

„A toto?“ spýtala sa Vaľa a ukázala na sestričku.

„Tá má ružové vrkôčiky, čiže je to Varia!“

„Zapamätal si! Zapamätal si!“ radostne zakričali deti.

Háčik bol v tom, že Vaľa a Varia boli dvojčence a tak sa na seba ponášali, že bez stužiek ich vedela rozoznať iba mama.

Otec sa nedávno vrátil z polárnej výpravy a dcérky si stále plietol.

„Najdôležitejšie je,“ povedala mama, „aby Vaľa čo najčastejšie chodila na prechádzku, no Varia nesmie, a trikrát denne musí brať liek...“

„Veď viem,“ povedal rozmrzene otec. „Tu z tejto fľaštičky.“

„Všetko spravíme!“ dodal Andriuša.

Mama odišla. To bolo v sobotu. V nedeľu nemuseli skoro vstávať, preto všetci zaspali. Ako prvé vyskočili z postele dvojčence. Keď otec vychádzal z kúpeľne, Varia už stačila stratiť jednu ružovú stužku.

„To nič,“ povedal otec, „máme veľké zásoby. Koľko mám odstrihnúť? Pol metra stačí?“

„Ocko,“ spýtal sa Andriuša, „a vieš zaplietť vlasy?“

„Myslím, že áno. Neraz som úspešne zvládol omnoho zložitejšie úlohy.“

„Nezapleťáš to dobre, ocko,“ ozval sa o chvíľu Andriuša.

„Mama vpletá stužky spolu s vlasmi, ale ty si ich jednoducho uviazal na mašľu na koncoch — a došť.“

„Vieš čo, Andrej, prestaň kritizovať. Radšej vezmi Vaľušku a vyberte sa von. My s Variou sa pustíme do upratovania.“

Po obede, len čo otec zaspal, zobudil ho krik.

„Ocko! Ocko!“ volal Andriuša. „Dvojčence sa stratili!“

Otec vyskočil ako pri bojovom poplachu.

Ale veď sú tu! Andriuša, ako ma môžeš tak vyľakať!”

„Vlastne sa nestratili, ale pomiešali. Hrali sme sa na skrývačku... Pod stolom, pod vešiakom — a všetky štyri stužky sa kamsi zapotrešili. Vrável som ti, že ich zle zapleťáš!“

„Vaľa! Varia! Poďte sem!“

Pred otcom stáli dve celkom rovnaké dcérky, pozerali naňho rovnakými veselými očami.

„To nič,“ zasmial sa otec. „Máme ešte tri a pol metra stužiek. Dobre si pamätám: belasú Vali, Varii...“

„Ej, ocko, ocko! Ako len teraz zistíš, ktorá je ktorá?“

„Jednoducho! Veď hovoriť predsa vedia. Sú to už veľké dievčence... Ty sa ako voláš?“

„Vaja.“

„A ty?“

„Vaja.“

Aj slová komolili dvojčence celkom rovnako. Otec sa zamyslel.

KORNEJ ČUKOVSKI

Slonica číta

Istý slon mal za ženu sloniu krásku Blaženu a tá si raz zmyslela čítať detektívky:

„Kvekvikovkum, li-le-la...“

Zamávala chobotom:

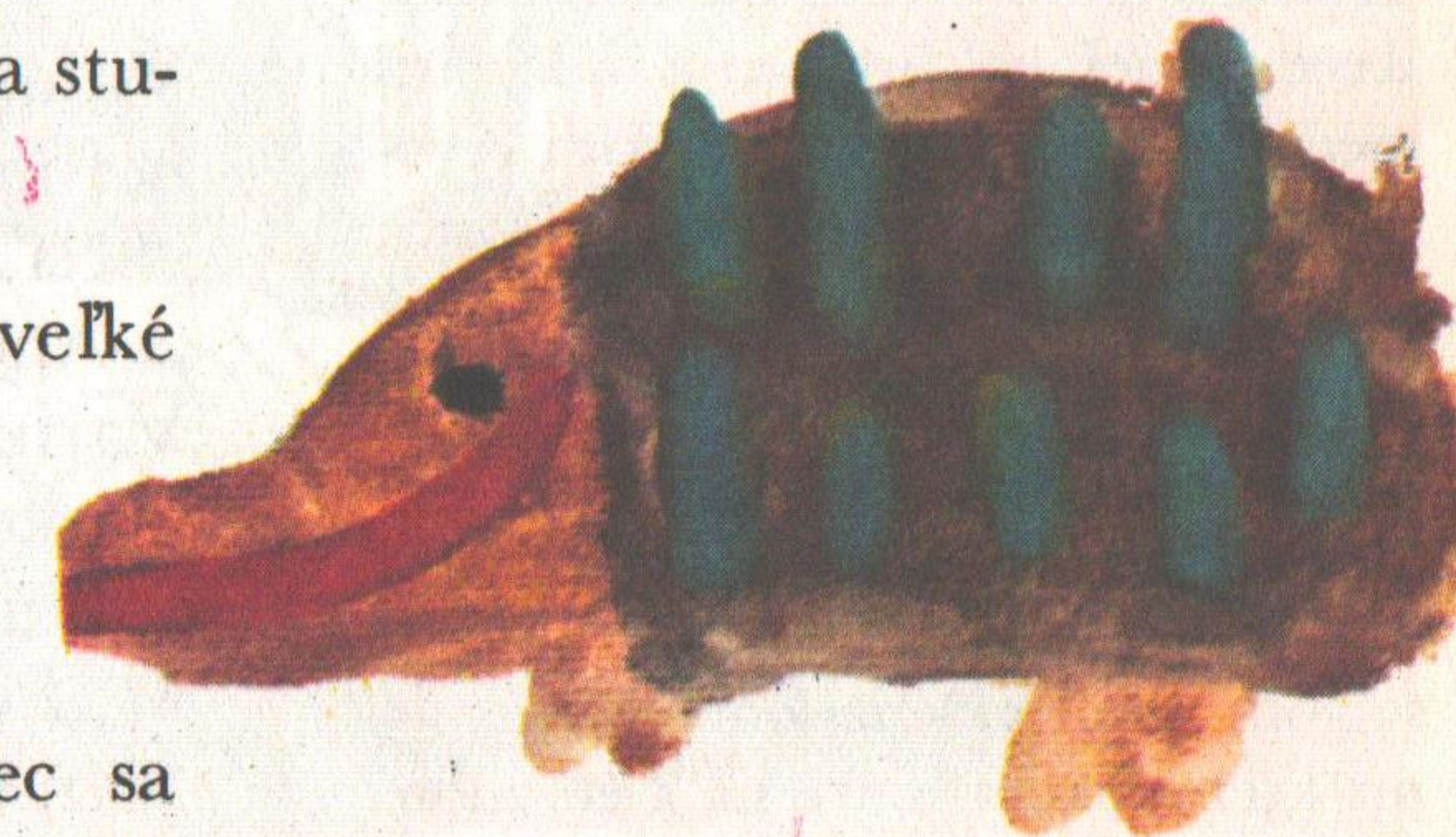
„Nechám si to napotom“ — a šla trhať slinky.

Ježe sa smejú

Mravec Ežo s mravcom Dežom špendlíky chcú predať ježom.

*A ježe sa idú zježiť!
Od smiechu z nich každý leží:
„Čo sa vám to porobilo,
na chrhte ich máme kilo!“*

Prel. DANIEL HEVIER

Slávna kniha o Veľkom októbri

Kníh, ktoré opisujú Veľkú októbrovú socialistickú revolúciu, je mnoho. Najslávnejšia medzi nimi je však kniha amerického novinára Johna Reeda (čítaj džona rída) Desť dní, ktoré otriasli svetom. Sám Lenin vyslovil želanie, aby bola preložená do všetkých svetových jazykov.

Prečo si Reedova kniha vyslужila takéto vysoké ocenenie?

Predovšetkým pre pravdivosť.

Kým noviny celého sveta uverejňovali tie najodpornejšie klamstvá o revolúcii, z ktorej vzišiel prvý socialistický štát na svete, John Reed písal o nej pravdu. Čiročistú pravdu. Nič si nevymýšľal. Jednak preto, že si vymýšľať nechcel, a jednak, že nemusel. Od leta roku 1917 bol totiž v Rusku. Spoznával jeho ľud i jeho túžbu po slobodnom a spravodlivom poriadku, spolu s petrohradskými robotníkmi vítal Vladimíra Iljiča Lenina, keď sa vracal z emigrácie, bol pri útoku červených gárd na Zimný palác, zúčastnil sa na pohrebe päťsto proletárov v Moskve, ktorí padli v boji proti buržoázii.

Všetko toto strhujúco opísal vo svojej knihe a vydal tak nielen pravdivé, ale aj pútavé svedectvo o Veľkom októbri.

Vláda Spojených štátov amerických za to Johna Reeda nenávidela. Súдила a prenasledovala ho. Lenže Reed sa neľakal hrozieb a ďalej šíril medzi americkými robotníkmi revolučný zápal. Chystal sa dokonca napísať novú knihu o sovietskom Rusku. Svoj zámer však už nestačil uskutočniť. Zabránila mu v tom nečakaná smrť.

Vďačný ruský ľud pochoval ho na svojom najvznejšejšom mieste — pri kremľskom múre na Červenom námestí.

J. D.

„Akosi nám to nevychádza... Čo budeme robiť, Andriuška? Veď Varia by už mala užiť liek a Vaľa by mala ísť na prechádzku!“

„Pre mňa to nebolo nič, kým neochoreli,“ odvetil Andriuša. „Rozoznal som ich bez ťažkostí: Varia bola tučnejšia. Ale v nemocnici každá schudla ináč a zostali úplne rovnaké!“

Otec pristúpil ku kredencu, vzal fľaštičku s liekom.

„Varia, nože pod sem,“ riekol, „je čas, aby si užila liek. Dievčatá, ktorej som dnes ráno dával liek?“

Vaľa s Variou na seba pozreli a nič nepovedali.

„Ech, ocko!“ zašepkal Andriuša. „Hádám ti povedia? Komu sa chce piť liek?“

„Nuž dobre,“ povedal otec, „skúsime to ináč. Tak čo, dievčatká, ktorá sa pôjde teraz prechádzať? Vaľa, pod sem, zapletiem ti vrkôčiky a oblečiem kožuštek.“

Zamával belasými stužkami. Dievčatká sa zasa pozreli na seba, tváre im zosmutneli, ale obidve mlčali.

„Čo to má byť, Andriuša?“ tichučko sa spýtal otec. „Prečo sa teraz nezve Vaľa?“

„Lebo Varia musí zostať doma a Vaľa ju ľutuje!“

„To je chlapík, tá Vaľa!“ pochvalne povedal otec. „Za to si ju ctím.“

„A Variu?“ spýtal sa Andriuša. „Vieš, ocko, myslím, keby to bolo naopak... že Varia má ísť na prechádzku a Vaľa piť liek... Ocko, počkaj! Už viem, čo treba spraviť!“

Andriuša bežal ku kredencu a vybral z neho misku s veľkým medovníkom. Potom ho podal jednej z dvojčiek. „Rozdeľ ho na polovičku, ty si vezmi jednu a daj aj sestre!“

Dvojčatá sa usmiali, boli spokojné. Dievčatko vzalo medovník a pozorne ho rozlomilo.

Medovník sa nerozlomil celkom na polovice, jeden kúsok bol zjavne väčší ako druhý. Ten väčší si dievčatko nechalo, menší dalo sestričke.

„Varia!“ so smiechom skríkol Andriuša. „To je Varia! Rýchlo jej vpleť stužku! To je Varia!“

„Nič nechápem,“ povedal otec.

„Videl si, ocko, nechala si väčší kus! Keby ho bola delila Vaľa, bolo by to presné ako v lekárni! A keby sa medovník nerozlomil rovnako, nechala by si menší kus a Varii by dala väčší. Taká je naša Vaľa! Varii môžeš dať liek.“

Andriuša sa smial, no otec ostal akýsi posmutnený. Posadil si Variu na kolená, dôkladne vpletal ružové stužky do svetlých vlások — vpletal ich tak ako mama, aby sa nestratili — a smutne Varii dohovárал:

„Ech, dcérka moja! A ja som si myslel, že ste obidve celkom rovnaké!“

Prel. ELENA LINZBOTHOVA

Adiós, cocodrilo!

KLÁRA JARUNKOVÁ

Nejdem nikoho presviedčať, že krokodíl je pekné zviera. Keď stvoreniam krásu rozdávali, krokodíl tam istotne nebol. Zubatá papuľa zaberá skoro tretinu jeho dĺžky, vypúlené očka medzi hrubými šupinami ani nezbadáš, no a ten mäsitý chvostisko, ozbrojený navrchu ostrou pílou! Nuž jednoducho — obluda.

A hlúpa vraj až hrôza.

A do tretice všetkého dobrého; aj ľudí vraj žerie, keď má na to príležitosť.

Samé vynikajúce odporúčania.

Kto by si nechcel pozrieť také potvory zblízka?

Lenže pozor! Tu ich nie je desať alebo dvadsať.

V týchto močiarnoch a močiarnych jazerách ich žije tridsaťtisíc!

Stojíš na mostíku, z ruky ti vypadne zgúľaná hrčka papiera a čľup do vody. Naraz sa len pod tebou rozhýbu staré brvná, hmýria sa, stúpajú jedno po druhom, idú sa pozrieť, čo to padlo do vody.

V človeku to hrkne. Hneď by zutekal, keby sa nebál na seba upútať pozornosť plazov.

Strach je však zbytočný. Krokodília farma púšťa návštevníkov len na miesta bezpečné.

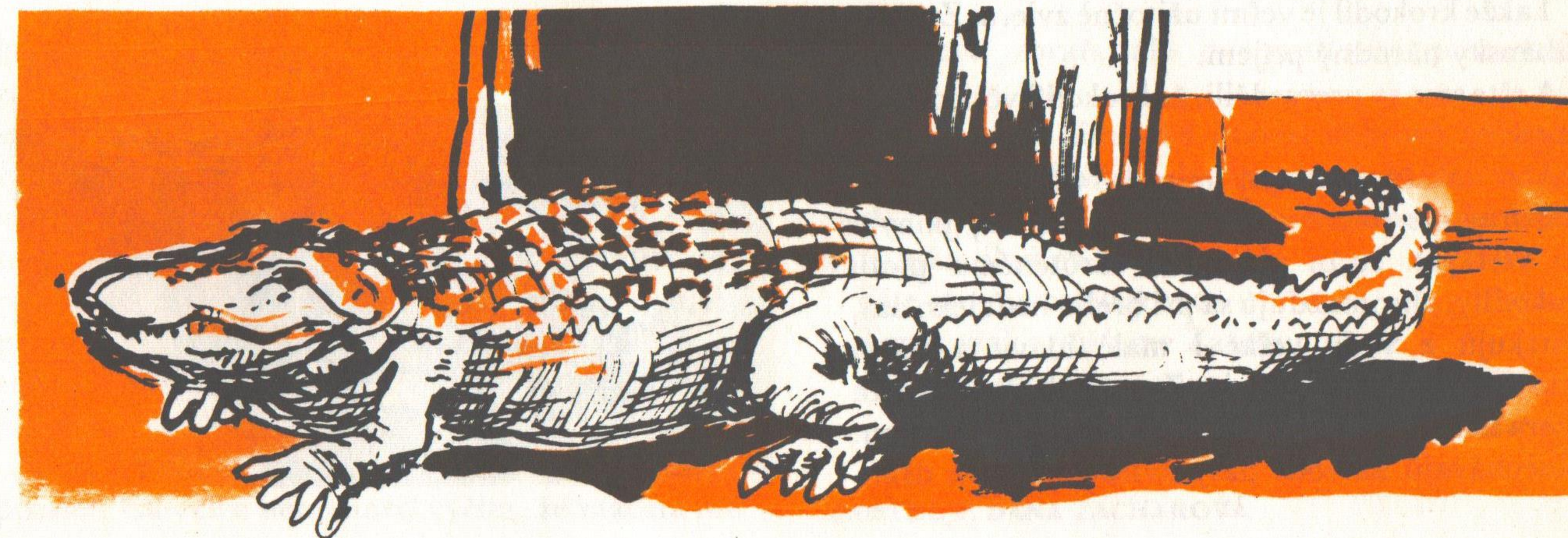
Okraje bahnistých vôd lemujú vysoké ploty. Môžeš si stať na betónový múrik a pozeráť krokodílom priamo do papule. Doslova. Jeden leží pri plote napoly ponorený, papuľa už dobrú štvrtinu otvorená. Všetky zuby mu môžeš porátať, keby sa ti chcelo.

Lenže slnko znova pripeká, aj dusno je tu a vzduch nie veľmi príjemný. Krokodíly nevoňajú, skôr naopak. Rátať sa človeku nechce.

Mnoho ich vyliezlo na suché ostrovčeky zležanej trávy a tam lenivo podriemkávajú.

Hej, nože sa pohnite! Nech vidíme, ako sa to pláva s takými krátkymi krivými labami.

Nič. Čosi sa však robí pri druhom, veľkom jazere. Za ohradou, priamo v mútnej vode, chytajú traja chlapi do slučky krokodíla. Bráni sa, mece, no oni ho už s krikom vyťahujú na breh, otvárajú bráničku a popred náš nos nútia zviera kráčať. Lano držia v úctivej vzdialenosti, chyteného plazu poháňajú len krikom a mykaním povrazu.

„Fotoreportéri“ svižko lezu na kopčeky hlíny, lovia blízke zábery.

Modelkou je nazlostená pani krokodílka.

Fotografi sú bez seba, poskakujú, zaostrujú objektívy.

Zrazu len modelka švihne celým telom, zo slučky vyšklbne hlavu i predné nohy a takto oslobodená sa vrhne proti hlinenej kope.

Nebolo, žiaľ, fotografa, čo by odfotoval fotografov, ako sa rútili dolu hlineným kopcom. Ráno popršalo, hlina bola šmykľavá, nuž — čo vám mám rozprávať. Podaktorí mali zamazané ešte aj tváre, nielen nohavice.

No a krokodílica? Aj tá sa pošmykla. Raz-dva ju lapili odvážni kubánski chlapíci. Pre istotu jej tentoraz dvoma uzlami zviazali aj pysk. Vzdala sa a poslušne šla, kam ju ťahali.

Nepekne zviera je krokodíl, a predsa slúži kráse. Či lepšie povedané — paráde. Elegantné parádnice po celom svete pyšne nosia topánočky, pásy i kabelky z krokodílej kože. Nejednen z tých krokodílich módnych doplnkov pochádza práve z kubánskej chovnej stanice.

Len si nemyslite, že je to doplnok lacný. Naopak. Všetky výrobky z krokodílej kože sú veľmi drahé.

Takže krokodíl je veľmi užitočné zviera. Zvyšuje kubánsky národný príjem.

A ešte sme sa presvedčili, že krokodíl vôbec nie je hlúpy.

Ako tak stojíme pri ohrade veľkého jazera, spozorujeme v ňom zvláštny, veľmi rýchly pohyb. Zo všetkých strán plávajú k drôtenému plotu krokodíly, zhromažďujú sa pri brehu neďaleko nás, vystrkujú z vody veľké i malé hlavy a husto natísnuté na voľačo čakajú. Zo vzdialených končín jazera sa náhlia ďalšie, plávajú nízko pod hladinou. Zanechávajú na vode pásy hviezdovitých dráh.

A všetko sa to tlačí k jedinému bodu ohrady. Už sú ich stovky, ba tisíce.

Vtedy začujeme zvuk motora. K ohrade sa blíži nákladné auto kopcom naložené rybami. Krokodíly ho počuli už dávno, ba vedia i to, kde šofér zacúva k ohrade, na ktorom mieste kŕmiči plot otvorí a kde teda bude najbohatšia hostina.

Pozeráme sa, ako krokodíl žerie. Nuž, dosť zložito. Celú rybu odrazu zhltnúť nevie. Posúva si ju, prehadzuje nabok, kde má mocnejšie zuby, a potom z nej odhrýza ako pes, ktorý sa trápi s tvrdou kosťou.

Začíname o krokodílovi ľudozrúťstve vážne pochybovať.

Ďaleko na ostrove leží pár veľkých krokodílich starcov. Či im už sluch oslabil, alebo sú pyšní, prsto — nehýbu sa.

„Héééj, cocodrilos!“ kričí jeden z kŕmičov a odkladá do kúta korby hromádku rýb. „Héééj, počujete? Nože poďte sem!“

Krokodíly na ostrovčeku zdvihnú hlavy, pomaly sa spustia do vody a plávajú k brehu.

Kŕmič spravodlivo porozdeľuje svojim miláčikom veľké ryby. Žerú pomaly a dôstojne. Vedia, že mládenec na nich nikdy nezabudne. Načo by sa strkali v dave?

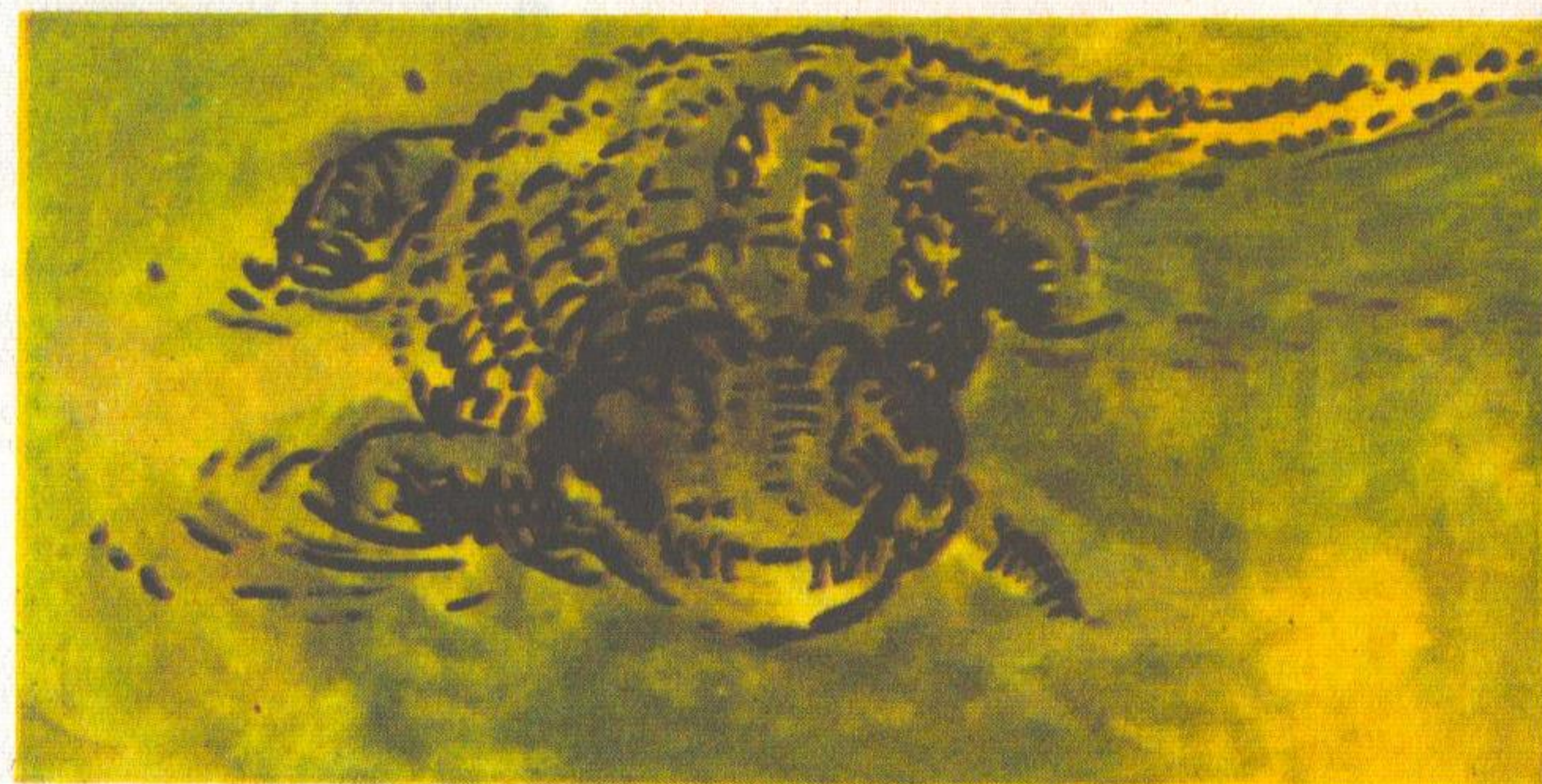
Po tejto scénke sme usúdili, že krokodíl vôbec nie je hlúpe zviera.

A potom sme už nechali tridsaťtisíc zapatských krokodílov svojmu osudu.

Predsa len sa našinec necíti medzi nimi najlepšie.

Dosť muselo byť otupno na obrovskej Zapate, keď ju pokrývali samé močiare, v ktorých sa potĺkalo desaťtisíce krokodílov. Všet po vyhynutí Tainov aj bola celkom neobývaná.

Teraz sa všetko zmenilo. Postavili hrádze, spevnili ich pásmi zelene, vysušili močiare, pod

kontrolu vzali chov krokodílov. Na Zapatu sa začali sťahovať ľudia. Obrábajú plantáže yuky, sisalu, ťazia drevo, v keramických dielnach spracovávajú zapatskú hlinu na krásne nádoby.

Fotografi žiadajú územčistého muža, aby im trochu postál. V ruke drží mačetu, skoro metrový, ťažký a dobre nabrúsený meč. Fotografov zaujala práve tá „zbraň“. Čierny mačeteiro sa veselo smeje, víťazne dvíha nad hlavu svoj meč a dáva sa fotografovať.

Ten obrázok i ja mám doma. Radosť naň pozrieť. Človek z neho hneď vyčíta, že mačeta nie

je vojnová zbraň, ale mierumilovné pracovné náčinie.

Na Kube sa ním seká hlavne cukrová trstina. Lebo Kuba je doslova sladký ostrov. Má on svoje zlato, lenže tým zlatom je — cukor, hlavná kubánska plodina.

Ešte sa k nemu vrátime.

Teraz však opúšťame Zapatu.

Adiós, macheteiro, adiós, cocodrilo!

(Pokračovanie)

ILUSTRUJE DANA ZACHAROVÁ

Milí súťažiaci slniečkári!

Sme radi, že naša anketa a súťaž Zlaté Slniečko vyvolali medzi vami veľký ohlas. Teší nás, že spomedzi stoviek odpovedí, ktoré sme dostali, sú takmer všetky správne a mnohé priam vynikajúce a perfektné. Potešili a prekvapili nás aj spoločné odpovede celých tried, čo je dôkazom, že Slniečko sa číta a sleduje aj kolektívne. Tu však chceme upozorniť súťažiacie triedy, že hlas do ankety o najobľúbenejších slovenských tvorcov detskej knihy — spisovateľa, básnika, ilustrátora — aj kupóny musí poslať každý za seba. Prečítajte si znova podmienky ankety v Slniečku č. 1!

Zdôrazňujeme, že kupóny netreba po-

sielať hneď, ale potom, keď ich budete mať aspoň 5!

A nezabudnite všetci, ktorí nám píšete, uvádzať svoj vek, prípadne triedu!

A teraz súťažná otázka č. 3:

Mená detí sa veľmi často vyskytujú v názvoch kníh. Tieto diela sú obvyčajne veľmi populárne, deti ich rady čítajú. Uvádzame 25 mien, ktoré tvoria buď celý názov knihy, alebo sú jeho súčasťou. (Napríklad: Sokoliar **Tomáš**.)

Adela, Blažej, Danko, Dušan, Eva, Ivko, Jakubko, Janka, Janko, Jano, Jerguš, Jožko, Julinka, Jurko, Katarínka, Kojko, Kubko, Madlenka, Majka, Maroško, Matko, Monika, Ondrejko, Tomáš, Zuzanka.

Z týchto mien možno utvoriť najmenej 25 názvov kníh. Vy utvorte aspoň 7! A uveďte aj mená spisovateľov, ktorí diela napísali. Vaše odpovede čakáme do konca novembra.

SPRÁVNE ODPOVEDE NA SÚŤAŽNÚ OTÁZKU č. 1:

Fraňo Kráľ: Jano/ Tomáš Janovic: Rozprávkové varechy/ Mária Jančová: Rozprávky starej matere/ Ján Hrušovský: Jánošík/ Mária Ďuričková: Biela kňažná/ Jozef Pavlovič: Odslovadoslova/ Mária Rázusová-Martáková: Sedmikráska/ Krista Bendová: Nezábudky/ Ludo Ondrejov: Príhody v divočine/ Jozef Ponec: V pralesoch Slovenska/ Vincent Šikula: Prázdniny so strýcom Rafaelom/ Ján Bodenek: Leto na Rovniach/ Ladislav Luknár: Za dobrodružstvom/ Miroslav Válek: Do Tramtárie/ Peter Ševčovič: Tretinový chlap/ Ludo Ondrejov: Keď pôjdeš horou/ Bibia-

na Wallnerová: Psi, vlci, vtáci a iné výnimočné zvieratá/ Miroslav Válek: Veľká cestovná horúčka/ Klára Jarunková: Hrdinský zápisník/ Mária Haštová: Zo starej horárne/ Ladislav Kuchta: S flintou pod kabátom/ Jozef Žarnay: Tajomstvo dračej steny/ Jozef Ciger-Hronský: Zakopaný meč/ Peter Straka: Zlatý poklad pod Babou/ Jozef Ponec: Na ostrove Kormoránov/ Rudolf Dobíáš: Veľké biele vtáky/ Mária Rázusová-Martáková: Zatúlané húsa/ Miloš Krno: Lišiak šibal/ Rudo Moric: Z poľovníckej kapsy/ Mária Jančová: Bochník/ Jozef Horák: Stokociek cukru/ Jozef Horák: Horou pieseň šumí/ Ján Štiavnický: Horííí!/ Dominik Štubňa-Zámotský: Lesný

rozhlas/ Ľudmila Podjavorinská: Zajko-Bojko/ Jozef Ciger-Hronský: Smelý zajko/ Ján Bodenek: Koza rohatá a jež/ Dušan Dušek: Najstarší zo všetkých vrabcov/ Juraj Andričík: Plamienok/ Elena Čepčková: Utopený mesiačik/ Ľubomír Feldek: Modrá kniha rozprávok/ Milan Rúfus: Kniha rozprávok/ Rudo Móric: Rozprávky z lesa/ Martin Kukučín aj Ľudmila Podjavorinská: Do školy

OPRAVA

V 2. čísle Slniečka v súťažnej otázke vypadlo spomedzi 22 významných ilustrátorov meno národného umelca Vincenta Hložníka (ilustroval napríklad knihu Robinson Crusoe).

Vyžrebovali sme prvých desať šťastných výhercov, ktorým posielame knihu. Sú to:

Daša Mrngová, Stará Lubovňa; Ľudovít Pivarčí; Levice; Sylvia Svätá, Trnava; Ľubica Kasarová, Číž; Žiaci 1. B. ZDŠ, Mutné; Radomír Čurný, Poprad; Roman Martinák, Bratislava; Csaba Takács, Komoča; Beáta Medvecová, Maša; Andrea Ághová, Trnava.

VOSR

*Len šesťdesiat rokov odvtedy prešlo,
čo leninovia do svojich rúk chytili žezlo.
Rusko začalo rásť a rásť.
A teraz je to Sovietsky zväz.*

MAGDA HIADLOVSKÁ, BANSKÁ BYSTRICA

Čím budem

*Chcel by som byť stavbárom,
postavili by sme dom.*

*Bol by pekný, panelový,
prišli by doň ľudia noví.
Staval by som ďalší dom,
išlo by to rad-radom.*

RADIM KAFKA, ŽILINA

Zápisník Slniečka

Pri príležitosti 60. výročia Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie vydavateľstvo Mladé letá, Kruh priateľov detskej knihy a Sovietska všezväzová agentúra pre autorské práva usporiadali v septembri v Bratislave **výstavu Zlatý kľúčik**. Bratislavské deti a pracovníci s detskou knihou mali na nej možnosť bližšie sa zoznámiť so staršími aj novými prekladmi sovietskych detských kníh, ktoré každoročne vychádzajú v Mladých letách, ako aj s mnohými ešte nepreloženými dielami národov Sovietskeho zväzu.

Vydavateľstvo Mladé letá nevydáva knihy len v slovenčine, ale aj

v iných jazykoch. Tohto roku napríklad **pre malých sovietskych čitateľov** pripravilo Dobšinského Slovenské rozprávky a prózu Jozefa Pavloviča Bračekovia mravčiekovia.

Pracujúci v celej našej vlasti pozdravujú 60. výročie Veľkého októbra veľkým pracovným úsilím, novými záväzkami. **Mladé letá** si **jubileum VOSR** uctili vydaním knihy A. Gajdara Príbehy odvážnych a statočných, pozostávajúcej z próz Škola, Bubeníkove osudy, Timur a jeho družina; ďalej knihou O. Alexejeva Horúce nábojnice, druhým vydaním poviedky M. Šolochova Nezbedník

Miška, ktorá pred niekoľkými rokmi vychádzala na pokračovanie v Slniečku, rozprávkami národov Sovietskeho zväzu — Krása nevidaná, náučnou publikáciou H. Tkadlečíkovej Slávnici revolucionári, súborom fotodokumentov o VOSR Výstrel z Aurory a ďalšími titulmi.

Zásľuhou sovietskeho vydavateľstva Detskaja literatura, českého Albatrosu a Mladých liet vychádza pri príležitosti 60. výročia VOSR aj **zborník poviedok Vysoký oheň**, v ktorom sovietski, českí a slovenskí autori zobrazujú súčasného detského hrdinu. Slovenskú časť v knihe zastupujú R. Moric, E. Gašparová, M. Ďuričková, N. Tanská, J. Šrámková, V. Bednár, O. Sliacky, D. Mitana a R. Dobíáš.

Slniečko

Mesačník pre deti. Vydávajú Mladé letá, slovenské vydavateľstvo kníh pre mládež. Adresa redakcie: 801 00 Bratislava, Klincová 35/a. Telefón 681-58. Šéfredaktor Ján Turan, zást. šéfredaktora dr. Ondrej Sliacky, CSc., výtvarno-technický redaktor Ondrej Máriássy. Tlačia Polygrafické závody, n. p., Bratislava-Krasňany. Rozširuje PNS. Informácie o predplatnom a objednávky prijíma každá pošta a doručovateľ. Objednávky do zahraničia vybavuje PNS — Ústredná expedícia a dovoz tlače, 884 19 Bratislava, Gottwaldovo nám. 48/VII. Vychádza každý mesiac okrem júla a augusta. Cena výtlačku 3 Kčs, ročné predplatné 30 Kčs. Neobjednané rukopisy redakcia nevracia.

november

SLOVNÝK CUDZÝCH

SLOW SLOVNIK

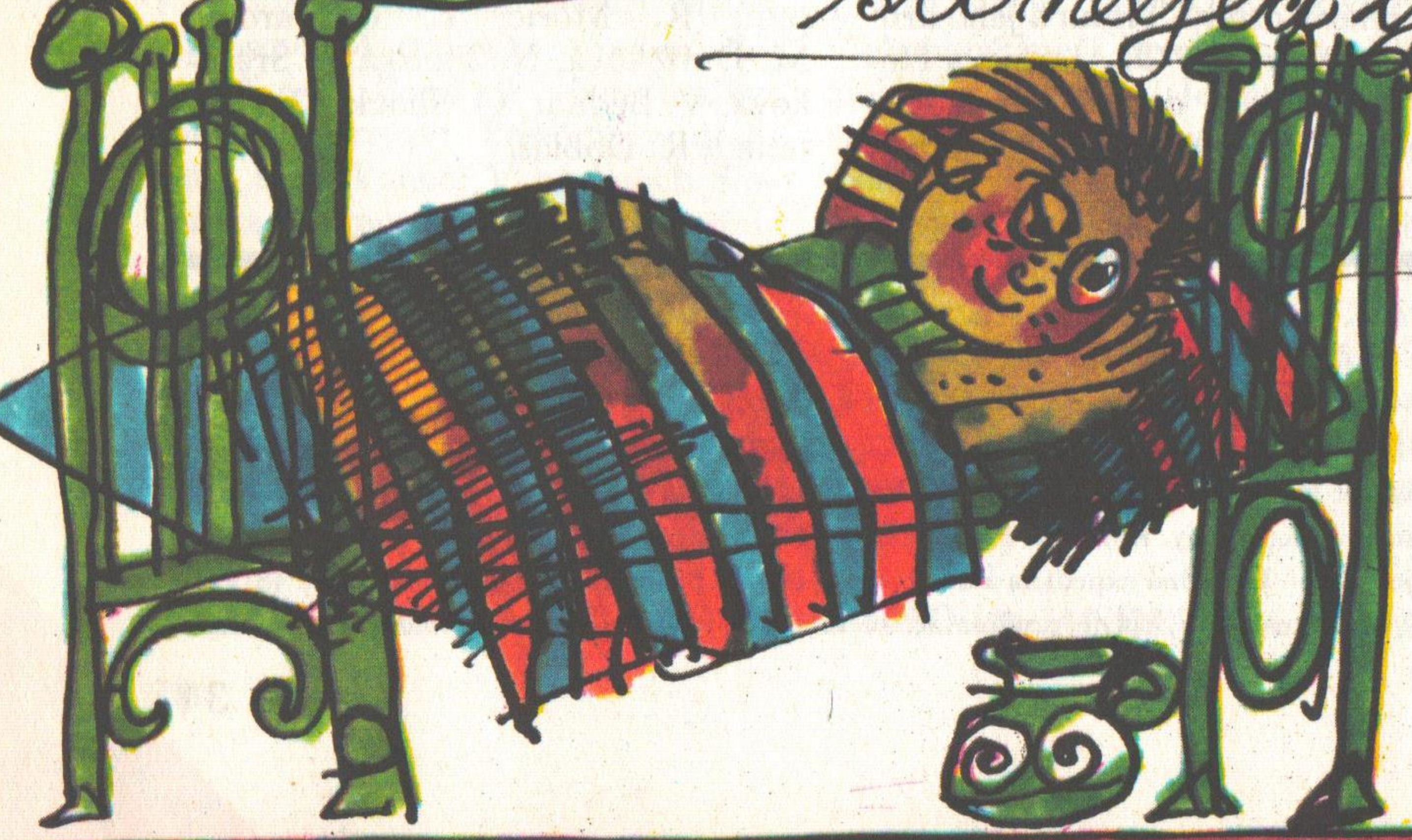
ABSENCIA L. MRVIČKA 2 PC.

absencia.

Škola učiteľka my fceca
povedala: Mrvička, už máš
~~12~~ 13 absencií.
Učela ~~je~~ sa hovorí
~~choroba~~ choroba.

Tichá poučka: Absencia
je taká ~~choroba~~ choroba, ktorá
sa nejede liečiť ale inak.

Mrvička
spac